

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 184-1913)

Originalt emne

Fattigvæsen

Fattigvæsenets Personale

Uddrag fra byrådsmødet den 12. juni 1913 - side 1

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 184-1913)

Fra Fattigudvalget forelaa følgende Indstilling angaaende Besættelse af Pladsen som Fattiginspektør samt Lønningsforholdene for Fattigvæsenets Kontorpersonale:

"Da Fattiginspektør Larsen fratræder sin Stilling ved Aarhus Fattigvæsen til Efteraaret, ønsker Fattigudvalget, efter Samraad med Hr.

Larsen, at foreslaa det højtærede Byraad følgende,

1. at hidtilværende Assistent ved Fattigvæsenet N. Muller Larsen, der i 18 Aar har arbejdet under den naværende Inspektør og anbefales af denne, ansættes som Inspektør.
2. at Assistent Jensen, der ligeledes arbejder paa Fattigvæsenets Kontor, overtager N. Muller Larsens Stilling og lønnes efter Reglerne i 8. Lønklasse.
3. at der ansættes en ny Assistent i Jensens Plads med Gage efter Reglerne i 8. Lønklasse,
4. at nuværende Regnskabsassistent Sagf, Wittusen, der er 75 Aar, afskediges, og i hans Sted en ny Regnskabsassistent ansættes med Gage efter Reglerne i 8. Lønklasse.
5. samt at nuværende Fattiginspektør Larsen, for et aarligt Vederlag af Kr. 1500, bistaar N. Müller Larsen med juridisk Assistance samt paatager sig Afhøringerne paa

Fødselsanstalten og Noteringssagerne, Alimentationssagerne og Værgeraadsdekreterne, derved spares foreløbig en Undersøger.

Udgifterne ved denne Ordning i Forhold til

tidligere stiller sig saaledes:

_____ Nuværende Lønninger. _____ | _____ Forlaget (fremtidig). _____

1 Inspektør. Slutløn Kr. 5000 | 1 Inspektør. Slutløn Kr. 5000

1 Assistent. ""240«1»1«2»Assistentdo."2400

1 do. ""24001do. do."2400

1 do. ""20001do. do."2400

1 do. ""18001do. do."1800

1 do. ""18001do. do."1800

1 Undersøger ""18001 Undersøger do. "1800

Ekstra Kontorarbejde "1000pens. Fttiginsp. Larsen "1500

Kr. 18200 Kr. 19100

Hertil maa imidlertid lægges 1 Undersøger, der er paatræng, nødvend. Kr. 1800

Kr. 20000 Skulde Byraadet ikke ønske den foreslaaede Ordning gennemført, men mene, at der som Fattiginspektør skal ansættes en Jurist, stiller Fattigudvalget følgende subsidiære Forslag:

1. Stillingen som Fattiginspektør opslaas ledig snarest mulig.
2. Assistent N. Muller Larsen rykker op i 6. Lønklasse.
3. Assistent Jensen rykker op i 8. Lønklasse.
4. Regnskabsassistent Wittusen afskediges, og en ny ansættes. Gage efter Reglerne i 8. Lønklasse.
5. Der ansættes endnu en Undersøger, da den nuværende er aldeles overbebyrdet. Gage efter 12. Lønklasse.

Udgiften ved denne Ordning vil blive:

1 Inspektør. Slutløn Kr. 5000

1 Assistent."3400.

1do."2400.

1do."2400.

1do."1800.

1do."1800.

1 Undersøger "1800.

1do."1800.

Kr. 20400."

Fra et Mindretal (Kjeld Sørensen) i Udvalget forelaa følgende Indstilling:

"Da nuværende Fattiginspektør Larsen ikke under nogen Form ønsker at fungere som Fattiginspektør, tillader et Mindretal i Fattigudvalget sig at foreslaa følgende,

1. at hidtilværende Assistent N. Muller Larsen, der i 18 Aar har arbejdet under den nuværende Inspektør og anbefales af denne, ansættes som Inspektør. (2. Lønklasse - 4000- 5000 Kr.), 2. at Assistent Jensen, der ligeledes arbejder paa Fattigvæsenets Kontor, overtager N. Müller Larsens Stilling. (8. Lønklasse = 1800- 2400 Kr.),

3. at der ansættes en ny Assistent i Jensens Plads med Gage efter Keglerne i 8. Lønklasse. (1800-2400 Kr)

4. at der ansættes en ny Regnskabsassistent i Stedet for Sagf. Wittusen (nuværende Regnskabsassistent), der er 75 Aar. Gage efter Reglerne i 8. Lønklasse (1800-2400 Kr.),

5. at der ansættes endnu en Undersøger, da den nuværende er aldeles overbebyrdet. Gage efter Reglerne for 12. Lønklasse(1400-1800 Kr.)"

P. Jensen udtalte, at det nuværende Fattigudvalg havde faaet den Opfattelse, som vistnok ogsaa tidligere Fattigudvalg havde haft, at Fattiginspektør Larsen var en overordentlig dygtig Mand, som havde udført et meget stort Arbejde og i det hele taget gavnet Kommunen meget. Udvalget havde derfor meget ønsket at bevare ham for Byen og prøvet paa at faa ham til at blive, og da det ikke var lykkedes, havde Udvalget anmodet ham om at hjælpe det paa anden Maade. Resultatet var da blevet det, der var omtalt i Indstillingen Endvidere havde Larsen anbefalet, at Assistent Müller Larsen blev hans Efterfølger i

Pladsen. Müller Larsen var efter Udvalgets Mening en udmærket Mand; han havde i 18 Aar arbejdet ved Fattigvæsenet og var i enhver Henseende dygtig og ualmindelig flittig. Udvalget syntes i det hele taget saa godt om Müller Larsen, at det ikke vilde betænke sig paa at anbefale ham til Inspektørpladsen, hvis han var Jurist. Da han imidlertid ikke var det, var man kommet ind paa den Ordning, som var omtalt i Indstillingen, og hvorefter Inspektør Larsen mod et aarligt Honorar af 1500 Kr. skulde bistaa Müller Larsen de første 3-4 Aar. Taleren var meget stemt for denne Ordning, fordi han troede, at Müller Larsen derved vilde blive i Stand til i disse Aar til Fuldkommenhed at sætte sig ind i Fattig væsenets Sager, saaledes at man vilde være vel tjent med ham som Inspektør. Endelig troede han heller ikke, at Larsen vilde anbefale Müller Larsen, hvis det ikke var hans Overbevisning, at denne kunde magte Pladsen. Taleren formodede, at Lønspørgsmaalet ikke kunde blive vedtaget lige straks, da det vel skulde behandles af baade Lønudvalg og Budgetudvalg, men man maatte snarest træffe Bestemmelse om, hvorvidt Müller Larsen med den Hjælp, der kunde skaffes ham af den nuværende Inspektør, skulde have Pladsen, eller denne skulde opslaas ledig. Dels vilde den nuværende Inspektør have Sagen afgjort i Dag, og dels vilde det være af Betydning, at den Mand, der blev valgt, fik Tid til at sætte sig ind i Fattiglovgivningen, inden Pladsen skulde tiltrædes. Ved den af Udvalgets Flertal foreslaaede Ordning mente man at kunne spare, i hvert Fald foreløbig, at ansætte endnu en Undersøger. Udvalgets Mindretal, Hr. Kjeld Sørensen, ansaa det derimod for bedre at ansætte Müller Larsen og endnu en Undersøger uden at paakalde Inspektør Larsens Assistance. Taleren troede imidlertid ikke, at Müller Larsen kunde komme ud af det, hvis ikke den nuværende Inspektør bistod ham nogle Aar. Alt i alt ansaa Udvalgets Flertal den af det foreslaaede Ordning for fuldt forsvarlig og gavnlig for Kommunen, og det kunde ikke se noget principielt i den, som man muligvis kunde hænge sig i. Udvalgets Flertal vilde meget gerne have Müller Larsen til Inspektør men det turde ikke vel paatage sig Ansvaret for Fattig væsenets Ledelse, uden at Müller Larsen de første Aar fik nogen juridisk Assistance.

Kjeld Sørensen bemærkede, at hele Udvalget for saa vidt var enig, idet alle dets Medlemmer var klar over, at Fattig væsenet havde for lille Kontorpersonale og Undersøgerhjælp. Hele Forskellen var, at Flertallet ønskede at give den nuværende Inspektør en saadan Stilling, at det blev overflødigt at ansætte endnu en Undersøger, medens Taleren ansaa det for rigtigst at have 2 Undsøgere. Müller Larsen var sikkert saa godt inde i alle Forhold Fattig væsenet vedrørende, at han bedre end den Jurist, man vilde faa, kunde varetage Inspektørpladsen Forøvrigt havde Müller Larsen ogsaa under Tiden

fungeret som Inspektør. Taleren vilde gerne have set, at Inspektør Larsen havde vedblevet at gøre Tjeneste endnu nogle Aar, men som bekendt var det ikke lykkedes hverken for det forrige eller det nuværende Udvalg at formaa ham dertil. Müller Larsen havde gjort Tjeneste ved Fattigvæsenet i 18 Aar og var saa at sige vokset op i Stillingen, saa det vilde sikkert være ganske unødvendigt, at han i et Par Aar skulde have en Mand til at hjælpe sig til Rette. Taleren kunde være med til at give den nuværende Inspektør mere Hjælp, hvis han vilde blive i Pladsen, men han fandt det meget uheldigt at pensionere Larsen og saa endda give ham en Løn, saaledes at han omtrent vilde faa samme Indtægt som tidligere, uden at han havde det med Stillingen forbundne Ansvar. Endelig stødte det ogsaa Taleren noget at ansætte en Mand, som havde søgt og faaet sin Afsked. Det vilde være god Økonomi at ansætte endnu en Undersøger Med den ene Undersøger, man nu havde, var det uundgaeligt, at Sagerne bunkede sig op, saaledes at Undersøgelserne absolut ikke kunde blive saa grundige, som de burde være. Sluttelig anbefalede Taleren sit Forslag og hævdede, at der efter hans bedste Overbevisning intet var at risikere ved at ansætte Møller Larsen som Inspektør.

Møller takkede Udvalget for den udførlige Fremstilling af Forholdene. Hvis Inspektør Larsen vilde have blevet i Pladsen, vilde Taleren have anset det for udmærket, men han syntes ikke om først at pensionere Larsen og saa ansætte ham i en ny Stilling. Fulgte man Flertallet heri, kunde det let komme til at gaa som med den tidligere Belysningsdirektør. Det var Byraadet bekendt, at der var gjort alt muligt for at faa Larsen til at blive, men efter det tidligere Udvalgs Oplysning var han saa daarlig, at han ikke kunde. Müller Larsen var en overordentlig energisk og flittig Mand, og det var meget rigtig, at han havde fungeret som Inspektør, men ganske vist paa den Maade, at meget var blevet lagt til Side, til Larsen kom hjem. Stillingen som Fattiginspektør krævede absolut juridisk Kendskab, saa det vilde næppe være rigtigt at ansætte en Mand, der ikke var Jurist. Taleren vilde derfor foreslaa, at Inspektørstillingen blev opslaaet ledig, og at den blev besat med en Jurist. Lønforholdene var det sikkert rigtigt at henvise til Lønudvalget og Budgetudvalget.

Jakob Jensen vilde bestemt fraraade at anvende Inspektør Larsen som af Udvalgets Flertal foreslaaet. Det gik ikke an at antage en tidligere Leder til Undersøger, og det var ikke nogen heldig Forretningsgang at pensionere en Mand og derefter ansætte ham i en anden Stilling. Det var blevet stærkt fremhævet, at Larsen var meget svag, og paa det Grundlag havde man bevilget hans Afsked, men saa maatte man ogsaa lade ham blive fri. Taleren kendte ikke Müller Larsen, men naar Hr. Møller havde udtalt, at Müller Larsen kun havde

fungeret paa den Maade, at meget var blevet lagt til Side, til Inspektøren kom hjem, vilde Taleren dertil sige, at han fandt denne Fremgangstnaade meget naturlig. Naar en Mand fungerede for sin foresatte, maatte han selvfølgelig vente med at træffe vigtige Afgørelser, til den foresatte kom hjem. I al Almindelighed var det et Gode for Kommunen at lade de dygtigste af: sine Funktionærer rykke op i de højere Stillinger. Udsigten til at kunne opnaa en højere Stilling animerede Stræbelysten langt mere end Udsigten til Lønstigning efter en bestemt Regel. Hvis Müller Larsen kunde magte Pladsen, skulde Taleren derfor ikke have noget imod at stemme for ham. Taleren forstod nok, at der ved Fattigvæsenet var en Del juridiske Spørgsmaal at afgøre, men det kunde en praktisk dygtig Mand vel nok komme ud af. Det var en given Sag, at Fattigvæsenets Kontor maatte have det nødvendige Mandskab, men noget andet var, at man ikke saakdes uden videre kunde fortage de foreslaaede Lønforbedringer, saa Taleren vilde henstille, at Lønforslagene blev udsat, til Lønregulativet kom frem til ny Overvejelse.

Mousten kunde ikke være med til at ansætte Inspektør Larsen som af Udvalgets Flertal foreslaaet. Det var sikkert rigtigt nok, at Fattiginspektøren maatte have juridisk Indsigt, men naar Muller Larsen nu i 18 Aar havde arbejdet paa Fattigvæsenets Kontor, maatte han vel nok med Hensyn til Fattiglovgivningen være naaet lige saa vidt som nogen Jurist, idet den juridiske Indsigt vel nok bedst tilegnedes ved at praktisere Lovene.

Formanden kunde give Hr. Kjeld Sørensen Ret i, at man burde foretrække Müller Larsen for en Jurist, der ikke i Forvejen havde særligt Kendskab til Fattigvæsen, men han troede ikke, Hr. Mousten havde Ret i, at den juridiske Kundskab kunde erhverves blot ved at have med et særligt Speciale at gøre, idet ethvert Speciale stod i Forbindelse med Juraen i det hele taget.

Idenne Henseende var der en Mangel ved Müller Larsen, og skønt denne langt burde foretrækkes for en almindelig Jurist, vilde det dog vist være urigtigt at stille ham paa Inspektørposten uden at give ham juridisk Assistance. Taleren havde hele Tiden ment, at man godt kunde antage Müller Larsen, men med en yngre Jurist ved Siden af, og han havde faaet denne Mening bekræftet yderligere ved at høre, hvor overbebyrdet Fattigvæsenets Personale var. Taleren troede da, at man godt kunde tage Müller Larsen uden at opslaa Stillingen, men at man saa lige under ham maatte have 2 Fuldmægtigpladser, af hvilke den ene maatte besættes med en yngre Jurist, som skulde føre Korrespondencen og dermed varetage Forholdet til andre Kommuner. Selv om denne

Ordning skulde blive nogle faa Hundrede Kroner dyrere om Aaret, vilde den dog sikkert være den fornuftigste.

Mikael Johansen kunde ikke tiltræde Udvalgets Flertals Indstilling, idet han var bange for, at man ved at vedtage denne vilde skabes et farligt Præcedens. Taleren ansaa det for absolut givet, at der maatte være en Jurist i Spidsen for Fattigvæsenet, og han fandt den af Formanden foreslaaede Ordning uheldig, navnlig fordi det forekom ham uheldigt, at en Mand med Eksamen skulde staa under en uden Eksamen. Det gik aldeles ikke an at affolke Byens Administrationer for Jurister. Da der manglede 4 Medlemmer, af hvilke endda de 2 i lang Tid havde været i Fattigudvalget, vilde Taleren ikke gerne have det store Spørgsmaal afgjort i dette Møde, og han vilde derfor anmode om at faa Sagen udsat.

P. Jensen bemærkede, at Udvalgets Flertal anbefalede at antage Müller Larsen og give ham den nuværende Inspektør til Hjælp, fordi det troede, at denne Ordning vilde være til Fordel for Kommunen. At der skulde skabes noget farligt Præcedens dermed, kunde Taleren ikke indse. Det var absolut urigtigt at sige, at Inspektør Larsen blev Undersøger, da Meningen jo var, at han i 3-4 Aar skulde bistaa Müller Larsen, saaledes at denne kunde faa Tid til at sætte sig ind i den juridiske Side. Derimod kunde man, hvis den gamle Inspektør kom til at bistaa Müller Larsen, meget vel foreløbig spare at ansætte en Undersøger. Taleren turde ikke anbefale at vælge Müller Larsen uden i nogle Aar at give ham den Undervisning, som Inspektør Larsen kunde give ham. Efter de faldne Udtalelser at dømme var der vel næppe andet at gøre end at opslaa Pladsen, men Taleren var overbevist om, at Byraadet vilde komme til at fortryde, at det ikke* nu gik med til den af Udvalgets Flertal foreslaaede Ordning.

Simonsen forekom det, at der herskede en vældig Overtro paa Jurister. Denne Overtro havde ogsaa givet sig Udslag, da Kæmnerposten skulde besættes. Man valgte imidlertid den Gang en praktisk, veltjent Kontormand, og det havde vist sig at gaa meget godt. Ogsaa udenfor Kommunens Styre kom man paa forskellige Punkter bort fra at tage Jurister, og det gik meget godt. Det bedste vilde sikkert ogsaa i dette Tilfælde være at tage en praktisk dygtig Mand.

Jakob Jensen vilde ikke bestride Nødvendigheden af, at Fattigudvalget til Tider kunde have Brug for juridisk Assistance, men alligevel vilde det dog sikkert være bedre at vælge en praktisk dygtig og øvet Mand fremfor en Jurist, der aldrig havde haft med Fattigvæsen at gøre. Taleren fandt, at Byraadet kunde slutte i Dag med at sige til Udvalget, at Raadefc

ikke kunde tiltræde dets Forslag. Saa blev det Udvalgets Sag at komme med et nyt Forslag.

Marthin Hansen fandt det unaturligt at ansætte Inspektør Larsen, efter at han havde faa et bevilget sin Afsked, og man tilmed vidste, at han var syg. Taleren var ikke ganske klar over, om Fattigvæsenet kunde undvære en Jurist, og han følte sig derfor tiltalt af Formandens Forslag om at ansætte Müller Larsen som Inspektør, men give ham en yngre Jurist til Hjælp. En ung Jurist kunde man nok faa for en ret billig Penge, og man havde saa et Emne, naar der næste Gang skulde skiftes.

P. Jensen vidste ikke, hvem man vilde have til at opdrage den yngre Jurist til engang at overtage Stillingen. Müller Larsen vilde blive Juristens overordnede, men det maatte dog vist anses for uheldigt, at den overordnede skulde søge juridisk Kundskab hos en af sine underordnede. Taleren saa ingen Grund til at udsætte Sagen. Som Stemningen var, vilde det fornuftigste være at opslaa Pladsen, saaledes at den, der blev valgt, kunde faa Lejlighed til at beskæftige sig med Fattigvæsen en Tid, inden han skulde tiltræde Pladsen. Maaske kunde man faa en dygtig Jurist f. Eks. fra Københavns Fattigvæsen.

løvrigt var Talerens Syn paa Sagen ikke blevet forandret ved Debatten. Det var sikkert umuligt at faa en mere praktisk dygtig Mand end Müller Larsen, men ham turde Taleren ikke gaa med til at tage, uden at man gav ham mere Uddannelse.

Mikael Johansen troede, at naar Müller Larsen havde været ved Fattigvæsenet i 18 Aar, blev han ikke dygtigere, fordi Inspektør Larsen kom til at bistaa ham i 3-4 Aar. Taleren sluttede sig til Hr. Jakob Jensens Udtalelse om, at Udvalget skulde tage Sagen tilbage og komme med ny Indstilling.

Møller syntes ogsaa, at Udvalget skulde tage Sagen tilbage, men skulde dog ikke have noget imod, at Pladsen blev opslaaet. At ansætte en Jurist under Müller Larsen vilde næppe være heldigt, mere naturligt vilde det være at ansætte Muller Larsen som Fuldmægtig under en Jurist.

P. Jensen var vis paa, at Muller Larsen ikke havde haft Tid til at beskæftige sig ret meget med Juraen, men troede, at han vilde kunne faa Tid til det, hvis man i 3-4 Aar gav ham Larsen til Hjælp. En yngre Jurist vilde utvivlsomt søge bort, saa snart der viste sig noget bedre. Taleren ville bede Byraadet gaa med til at opslaa Pladsen nu. Dertil behøvedes ingen ny Indstilling. Forhaabentlig vilde Byraadet vise mere Velvillie, naar Udvalget kom

med Forslag om at lønne Muller Larsen noget bedre.

Kjeld Sørensen mente at spore, at der ikke var Stemning for at ansætte Inspektør Larsen som Hjælper for den ny Inspektør. Den øvrige Del af Instillingen var hele Udvalget saa i alt væsentligt enig om. Den eneste Forskel var maaske, at Taleren ansaa Müller Larsen for kvalificeret til Inspektørpladsen efter de 18 Aars Tjeneste, medens Udvalgets Flertal mente, at han behøvede 20 Aar. Da der saaledes var omtrent Enighed i Udvalget, var der næppe Anledning for Udvalget til at tage Sagen tilbage. Taleren troede bestemt, at Muller Larsen kunde magte Pladsen, og han ansaa det for givet, at hvis man valgte en Jurist, vilde denne ofte komme til at bede om Hjælp hos Muller Larsen.

Carl Laursen ansaa Udvalgets Flertals Forslag for godt, men mærkede nu, at det var et Principsspørgsmaal at ansætte en pensioneret Mand. Da Flertallet ikke turde ansætte Muller Larsen uden at give ham juridisk Assistance, var der næppe andet at gøre end at opslaa Pladsen.

Formanden bemærkede, at naar han mente eventuelt at kunne gaa med til at ansætte Muller Larsen som Inspektør, var det, fordi han mente det ganske usandsynligt, at der blandt Ansøgerne vilde komme en Mand, der baade var Jurist, og som havde Erfaring paa Fattigvæsenets Omraade. Taleren var ganske enig

i, at man hellere maatte tage en Mand med lang Erfaring end en Jurist, der ingen Erfaring havde.

Det vedtoges straks at opslaa Stillingen som Fattiginspektør som ledig. Iøvrigt henvistes Sagen til Udvalgets nærmere Behandling.